

УДК 65.01:65.09

THEORETICAL BASIS OF LOGISTICS IN INTERNET TRADE

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИКИ В ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ

Samoilenko A.A./Самойленко А.А.*s.t.s., as.prof./ к.т.н., доц., проф.*

ORCID 0000-0001-9003-9918

*Kyiv National University of Construction and Architecture,**31, Air Fleet ave., Kyiv, 03037**Київський національний університет будівництва і архітектури,**31, Просп. Повітряних Сил, Київ, 03037***Kulik A.V./Кулік А.В.***s.e.s., as.prof./ к.е.н., доц.*

ORCID: 0000-0002-2601-3833

*Kyiv University of Market Relations,**26-b, Bereznyakivska str., Kyiv, 02152, Ukraine**Київський університет ринкових відносин**Київ, 26 б, вул. Березняківська, 02103*

Анотація. У статті розглянуто теоретичні основи використання логістики та її основних складових – транспорту, складування та обробки замовлень – в інтернет-торгівлі. Проаналізовано підходи вітчизняних науковців щодо сутності поняття логістики в інтернет-торгівлі, а також вплив основних складових логістики в інтернет-торгівлі на забезпечення ефективного управління товарними потоками.

Ключові слова: логістика, інтернет-торгівля, транспорт, складування, обробка замовлень.

Abstract. The article examines the theoretical foundations of the use of logistics and its main components - transport, warehousing and order processing - in online trading. The approaches of domestic scientists to the essence of the concept of logistics in online trading, as well as the influence of the main components of logistics in online trading on ensuring effective management of commodity flows, are analyzed.

Keywords: logistics, online shopping, transportation, warehousing, order processing.

Вступ.

Інтернет-торгівля стала важливим елементом стратегії розвитку компаній, особливо під час змін у бізнес-середовищі, таких як війна в Україні та пандемія COVID-19. Сучасний розвиток технологій та глобалізація сприяли бурхливому зростанню інтернет-торгівлі, що стало новим етапом у сфері комерції. В умовах динамічного ринку логістика стає невід'ємною частиною успішного бізнесу в онлайн-середовищі. Логістика в інтернет-торгівлі стає критично важливим елементом для забезпечення ефективності бізнес-процесів, оскільки вона охоплює всі етапи від виробництва до кінцевого споживача. Логістика – це наука

та практика управління потоками товарів, інформації та фінансів з моменту їх виробництва до моменту споживання. Основною метою логістики є забезпечення ефективного та своєчасного переміщення продуктів і послуг, а також оптимізація витрат на цю діяльність [5, с. 115].

Основний текст.

Особливості організації логістики в інтернет-торгівлі детально досліджені у працях таких авторів, як: Банько В. Г. [1], Безсмертна О. В. [2], Бурсаков А. В. [3], Глогусь О. В. [5], Заболотна Н. В. [7], Кислий В. М. [8], Кривещенко В. В. [9], Кузнецова І. О. [10], Чорнописька Н. В. [15], Шандрівська О. Є [16] та ін. Ці дослідники аналізують ефективність логістичних процесів у сфері онлайн-торгівлі, підкреслюючи важливість інтеграції сучасних технологій для покращення управління товарними запасами, обробки замовлень та доставки. Вони також розглядають вплив зміни споживацьких переваг на логістичні стратегії.

У табл. 1 представлено різні підходи вітчизняних науковців до визначення сутності логістики в інтернет-торгівлі, що відображає багатогранність цього поняття та його значення в сучасних бізнес-процесах. Кожен автор акцентує увагу на різних аспектах логістики, що дозволяє краще зрозуміти її роль у формуванні ефективних систем управління в контексті інтернет-торгівлі.

Дослідник Банько В. Г. [1, с. 115] визначає логістики як систему управління потоками товарів і інформації, акцентуючи увагу на інтеграції процесів і оптимізації витрат. Цей підхід підкреслює важливість синхронізації різних етапів логістичного процесу для досягнення максимальної ефективності. Зокрема, Безсмертна О. В. наголошує на критичному значенні логістики в управлінні замовленнями, складуванням і доставкою [2, с. 48]. Це свідчить про необхідність належної організації цих етапів для успішної роботи в інтернет-торгівлі.

Автор Бурсаков А. В. [3, с. 37] звертає увагу на роль інформаційних технологій в автоматизації логістичних процесів, що сприяє підвищенню швидкості та точності обробки замовлень.

Таблиця 1 - Підходи авторів щодо сутності поняття логістики в інтернет-торгівлі

Автор, джерело	Підхід до визначення логістики в інтернет-торгівлі	Основні аспекти
Банько В. Г. [1, с. 115]	Логістика в інтернет-торгівлі розглядається як система управління потоками товарів та інформації, що забезпечує їх ефективне переміщення.	Управління потоками, інтеграція процесів, оптимізація витрат
Безсмертна О. В. [2, с. 48]	Логістика є критичним елементом інтернет-торгівлі, що включає в себе управління замовленнями, складуванням і доставкою.	Управління замовленнями, складування, доставка
Бурсаков А. В. [3, с. 37]	Підкреслюється важливість інформаційних технологій для автоматизації логістичних процесів в інтернет-торгівлі, що підвищує швидкість і точність.	Автоматизація, інформаційні технології, швидкість обробки
Глогусь О. В. [5, с. 116]	Визначає логістику як комплексний процес, який включає постачання, обробку, зберігання та доставку товарів до споживача через онлайн-канали.	Комплексність процесів, постачання, обробка, зберігання, доставка
Заболотна Н. В. [7, с. 212]	Логістика в інтернет-торгівлі – це інтеграція всіх етапів, які проходять товари з моменту замовлення до моменту доставки кінцевому споживачу.	Інтеграція етапів, від замовлення до доставки, управлінська ефективність
Кислий В. М. [8, с. 212]	Оцінює логістику як механізм управління ризиками, що виникають під час доставки товарів, включаючи адаптацію до змін у попиті споживачів.	Управління ризиками, адаптація до попиту, стратегічне планування
Кривещенко В. В. [9, с. 231]	Розглядає логістику як важливий фактор конкурентоспроможності в інтернет-торгівлі, що безпосередньо впливає на задоволеність споживачів.	Конкурентоспроможність, задоволеність споживачів, оптимізація процесів
Кузнецова І. О. [10, с. 137]	Наголошує на необхідності сталого розвитку логістичних систем в інтернет-торгівлі з акцентом на екологічні аспекти та ефективність ресурсів.	Стійкість, екологічні аспекти, ефективність ресурсів

Цей аспект є надзвичайно важливим в умовах зростаючої конкуренції на ринку. Автор Глогусь О. В. [5, с. 116] визначає логістику як комплексний процес, який охоплює всі етапи від постачання до доставки товарів, підкреслюючи необхідність управлінської координації на всіх рівнях.

Зокрема, Заболотна Н. В. [7, с. 212] акцентує увагу на інтеграції всіх етапів логістичного процесу, що відбуваються під час переміщення товарів від моменту замовлення до їх доставки кінцевому споживачу, що є важливим для забезпечення управлінської ефективності.

Автор Кислий В. М. розглядає логістику як механізм управління ризиками, акцентуючи на необхідності адаптації до змін у попиті споживачів, що в умовах нестабільності ринку є важливим завданням для компаній [8, с. 212].

Дослідник Кривещенко В. В. вважає, що логістика є ключовим фактором конкурентоспроможності в інтернет-торгівлі, підкреслюючи її вплив на задоволеність споживачів та оптимізацію процесів [9, с. 231].

Автор Кузнецова І. О. наголошує на необхідності сталого розвитку логістичних систем з акцентом на екологічні аспекти, що є важливим у контексті сучасних тенденцій до екологічної відповідальності бізнесу [10, с. 137].

Наведені у табл. 1 різні підходи свідчать про багатогранність логістики в інтернет-торгівлі, а також про її значення для досягнення конкурентних переваг і забезпечення задоволеності споживачів.

Отже, логістика є невід'ємною частиною сучасного бізнесу, особливо в умовах інтенсивного розвитку електронної комерції. Основні елементи логістичної системи – транспорт, складування та обробка замовлень – забезпечують ефективне управління товарними потоками, що, в свою чергу, впливає на успішність підприємств (табл. 2 – 4).

Транспорт є ключовим елементом логістичної системи, відповідальним за переміщення товарів від постачальника до споживача. Основні види транспорту включають [10, с. 140]:

- автомобільний транспорт: швидкий та гнучкий, але може бути дорогим;
- залізничний транспорт: висока вантажопідйомність, проте менша

швидкість;

- повітряний транспорт: найшвидший, але й найдорожчий;
- морський транспорт: економічний для великих обсягів, але повільний.

Таблиця 2 - Порівняння видів транспорту

Вид транспорту	Швидкість	Вартість	Вантажо-підйомність	Основні переваги
Автомобільний	Середня	Висока	Низька	Гнучкість, доступність
Залізничний	Низька	Середня	Висока	Економічність для обсягів
Повітряний	Висока	Найвища	Низька	Швидкість
Морський	Низька	Найнижча	Висока	Економічність для великих обсягів

Джерело: Складено на основі [13, с. 78]

Складування є наступним важливим елементом, що забезпечує зберігання товарів перед їх відправкою до споживачів. Основні функції складування [6]:

- зберігання товарів: організація простору для ефективного зберігання;
- контроль запасів: моніторинг рівнів запасів для запобігання дефіциту;
- підготовка товарів до відправки: пакування та маркування.

Таблиця 3 - Функції складування

Функція	Характеристика
Зберігання товарів	Організація товарів у складі для легкого доступу
Контроль запасів	Регулярна перевірка рівнів запасів
Підготовка до відправки	Пакування, етикетування та підготовка товарів

Джерело: Складено на основі [14, с. 221]

Обробка замовлень включає всі етапи від отримання замовлення до його виконання. Вона складається з [12, с. 77]:

- прийом замовлень: взаємодія з клієнтами для отримання замовлень.
- обробка замовлень: відповідність товарів, доступних на складі, замовленим.

- відправка товарів: організація доставки до споживача.

Таблиця 4 - Процес обробки замовлень

Етап	Характеристика
Прийом замовлень	Реєстрація замовлення клієнта
Обробка замовлень	Перевірка наявності товарів та їх підготовка
Відправка товарів	Організація доставки та трекінг посилки

Джерело: Складено на основі [4, с. 18]

Висновки. Враховуючи глобалізацію та швидкий розвиток інформаційних технологій, тобто електронної комерції, логістика стала невід'ємною частиною сучасного бізнесу.

Транспорт, складування та обробка замовлень є основними елементами логістичної системи, які взаємодіють між собою для забезпечення ефективності бізнес-процесів. Залучення новітніх технологій у ці процеси може значно покращити їх ефективність і швидкість, що, в свою чергу, вплине на задоволеність споживачів та конкурентоспроможність підприємств.

Література

1. Банько В. Г. Логістика : навч. посібник. 2-е вид., перероблене. Київ: Вид. КНТ, 2017. 332 с.
2. Безсмертна О.В., Мороз О. О., Білоконь Т. М., Шварц І. В.. Логістика: навчальний посібник. Вінниця : Вінницький національний технічний університет, 2018. 161 с.
3. Бурсаков А. В, Козлов А. П. , Захаров В. А. Основи логістичного управління : навч. посібник. Київ: МАУП, 2016. 118 с.
4. Герасимова Л. М., Зеленіна О. А. Логістика та підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 6(2). С. 14-20.
5. Глогусь О. В. Розрахунок потреби як основа економічної ефективності логістики постачання. *Маркетинг та логістика в системі менеджменту* :

матеріали. II Міжнар. наук.-практ. конф, м. Львів, 22–24 жовт. 2019. С. 115–116.

6. Гоменюк М.О. Розвиток логістики на основі впровадження процесів діджиталізації. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_2_17 (дата звернення: 29.04.2025)

7. Заболотна Н. В., Мохонько Г. А. Особливості управління закупівельною логістикою на підприємствах мікробіологічної промисловості. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: зб. тез.доп. III Міжнар. наук.-практ. конф.*, 8 груд. 2022 р. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2022. 347 с.

8. Кислий В. М., Біловодська О. А., Олефіренко О. М., Смоляник О. М. Логістика: Теорія та практика: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 360 с.

9. Кривещенко В. В. Логістика – діяльність з необмеженими можливостями концепція формування системи управління підприємством. Науковий вісник КНЕУ. *Формування ринкової економіки*. 2020. № 24. С. 230–238.

10. Криворучко О. М. Модель аналізу результативності логістичної діяльності. *Економіка транспортного комплексу*. 2020. Вип. 36. С. 129-140.

11. Кузнецова І.О., Карпенко Ю.В., Репін А.О. Прийняття управлінських рішень з удосконалення логістичної системи. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2020. № 2. С. 136-149.

12. Макаренко Н.О., Данько Ю.І. Теоретико-методологічний базис управління логістичною діяльністю підприємств. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки*. 2020. № 4 (1). С. 75-86.

13. Тридід О. М., Таньков К. М., Леонова Ю. О. Логістика : навчальний посібник. Київ : Персонал, 2018. 176 с.

14. Тюріна Н. М., Гой І. В., Бабій І. В. Логістика: навч. посіб. Київ.: Вид. «Центр учбової літератури», 2015. 392 с.

15. Чорнописька Н. В. Тенденції та перспективи ринку логістичних послуг в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*.

Логістика. 2021. № 735. С. 244–249.

16. Шандрівська О. Є., Кузяк В. В., Хтей Н. І. Логістичний менеджмент. *Теоретичні основи*. Львів, 2014. 196 с.